

Gweithio Gyda'n Gilydd
Er mwyn Helpu i Wella Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghymru

ADOLYGU EICH GWASANAETH

**GWYBODAETH AM GYDADOLYGIADAU
AR GYFER
STAFF GWASANAETHAU CYMDEITHASOL**

**Mae'r daflen ar gael ar ffurfiau eraill hefyd a gellir gweld copi
ohoni ar y wefan ar gyfer cydadolygiadau**

Beth yw pwrpas cydadolygiadau?

Pwrpas cydadolygiadau yw:

- rhoi gwybod i'r cyhoedd pa mor dda y mae'r bobl yn cael eu gwasanaethu gan eu gwasanaethau cymdeithasol lleol
- helpu'r gwasanaethau hyn i wella
- helpu i ddiogelu buddiannau defnyddwyr gwasanaethau a gofalwyr
- sicrhau gwell gwerth am arian wrth ddarparu gwasanaethau cymdeithasol.

Beth yw cydadolygiad?

Cyddolygiad yw archwiliad a gynhelir o holl swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol awdurdod lleol. Fe'i cynhelir bob pum mlynedd.

Cynhelir yr adolygiad gan Arolygiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGCC) a Chomisiwn Archwilio Cymru – dyna'r rheswm y caiff ei alw'n *gydadolygiad*.

Ar ôl dadansoddi amrywiaeth mawr o ddeunydd am yr awdurdod lleol a'r gwasanaethau a ddarpara, bydd tîm o ddau neu dri adolygydd yn treulio oddeutu mis yn yr ardal yn archwilio'r gwasanaethau. Pobl sydd â phrofiad eang o wasanaethau cymdeithasol ledled Cymru yw'r adolygwyr. Mae'r tîm hefyd yn cynnwys aseswr lleyg – aelod o'r cyhoedd sydd â diddordeb mewn gwasanaethau cymdeithasol.

O ganlyniad i bob adolygiad cyhoeddir adroddiad a fydd yn amlinellu'r casgliadau cyffredinol ynghylch y canlynol:

- pa mor dda y mae'r bobl leol yn cael eu gwasanaethu
- i ba raddau y mae'r awdurdod mewn sefyllfa i gynnal a gwella ar ei berfformiad.

Mae'r adroddiad yn amlinellu'r dystiolaeth allweddol a gasglwyd yn ystod yr adolygiad ac yn nodi cryfderau ac arferion da yn ogystal â meysydd i'w datblygu. Y nod fydd cynnig trosolwg o wasanaethau cymdeithasol fel corff ond peidio â gwneud gwerthusiad manwl o bob agwedd ar y gwaith. Bydd yr adolygiad a'r adroddiad yn nodi materion allweddol ac yn cynnal archwiliadau manwl ac yn gwneud sylwadau manwl yn eu cylch.

Mewn ymateb i'r adroddiad, bydd yr awdurdod lleol yn cynhyrchu cynllun gweithredu yn amlinellu sut y bydd yn cyflwyno'r newidiadau sydd eu hangen. Rhaid i AGCC a Chomisiwn Archwilio Cymru gytuno ar gynnwys y cynllun gweithredu hwn. Mae yna raglen y cytunwyd arni er mwyn monitro sut y caiff y cynllun ei roi ar waith.

Sut y mae cynnal cydadolygiad?

Defnyddir nifer o wahanol ddulliau i farnu pa mor dda y mae pobl yn cael eu gwasanaethu gan wasanaethau cymdeithasol a pha mor dda y mae'r awdurdod lleol wedi'i drefnu ei hun i gynnal a gwella gwasanaethau. Yn eu plith defnyddir:

- cyfweiliadau gyda defnyddwyr gwasanaethau a gofalwyr;
- cyfweiliadau gyda phobl sy'n gyfrifol am drefnu neu ddarparu gwasanaethau;
- arolygon ar ffurf holiadur ar gyfer defnyddwyr gwasanaethau, gofalwyr a staff gwasanaethau cymdeithasol;
- dadansoddiad o ffeiliau achosion;
- cyfarfodydd gyda chynrychiolwyr nifer o wahanol gyrff a grwpiau;
- ymweliadau â safleoedd lle darperir gwasanaethau cymdeithasol.

Rydym am gael darlun cywir o'r sefyllfa gan weld ym mha feysydd y mae'r gwasanaethau yn gweithio'n dda, nid y meysydd hynny y mae angen eu gwella yn unig.

Pa bwerau sydd gennym?

Yn ôl y gyfraith, gall adolygwyr:

- fynd i mewn i rai adeiladau (megis swyddfeydd y Cyngor, cartrefi plant, cartrefi gofal ar gyfer yr henoed) a'u harchwilio
- arolygu rhai cofnodion penodol (megis ffeiliau achosion a chofnodion sy'n cael eu cadw mewn cartrefi)
- gofyn am wybodaeth ac esboniad gan yr awdurdod lleol.

Sut y mae cynnwys staff yn y broses?

Mae gan aelodau'r staff rôl hanfodol i'w chwarae yn rhoi i'r adolygwyr wybodaeth am yr hyn sy'n gweithio'n dda a'r hyn sydd angen ei newid. Gallwch fod yn rhan o'r broses hon mewn nifer o wahanol ffyrdd.

Mynediad agored

Bydd yr adolygwyr yn annog aelodau'r staff i roi gwybodaeth ac i roi eu safbwyntiau yn ysgrifenedig, dros y ffôn neu drwy gysylltu â'r wefan. Gofynnir i'r awdurdod lleol ddarparu cyfeiriad e-bost diogel i'r adolygwyr tra byddant ar y safle neu gallwch ddefnyddio blwch postio AGCC.

Arolygon

Mae holiaduron yn cael eu hanfon at groestoriad cynrychiadol o'r staff wedi'u dewis ar hap. Os nad ydych wedi eich cynnwys yn y sampl, mae croeso i chi ddefnyddio'r holiadur a defnyddio'r sianeli mynediad agored.

Ymweliadau

Bydd yr adolygwyr yn ymweld â'r man lle caiff y gwasanaethau eu darparu (megis cyfleusterau derbyn, preswyl neu ofal dydd) a swyddfeydd timau. Byddant yn siarad â'r staff, yn holi cwestiynau ond hefyd yn gwirio eu canfyddiadau ac yn rhoi cyfle i'r staff siarad am faterion sy'n peri pryder iddynt hwy.

Cyfarfod â grwpiau

Mae'r adolygwyr yn treulio llawer o'u hamser yn cyfarfod â gwahanol grwpiau o staff ar sail is-adran, tîm neu uned.

Dilyn trywydd achosion unigol

Bydd yr adolygwyr yn edrych ar sampl o ffeiliau achosion o bob un o'r prif feysydd gwasanaeth. Dewisir rhai ohonynt er mwyn dilyn hynt yr achos dan sylw. Bydd yr adolygwyr yn cyfarfod defnyddwyr y gwasanaeth (os oes modd) a staff sy'n rhan o'r broses. Nid sesiwn i arolygu arferion unigol mohono. Bydd y cyfweiliadau yn fodd i alluogi staff i ddisgrifio yn eu geiriau eu hunain sut yr aethant ati i gyflawni eu cyfrifoldebau, yr hyn a oedd yn gweithio'n dda neu'r hyn nad oedd yn gweithio cystal a sut y gallai gwelliannau gael eu gwneud.

Beth y gallwn ni ei ddisgwyl gan ei gilydd?

Rydym yn disgwyl i chi:

- gydweithredu o ran y trefniadau a wnaed ar gyfer yr adolygiad
- paratoi ar gyfer unrhyw ran a allai fod gennych
- siarad yn agored am eich gwaith
- ein helpu ni i wahaniaethu rhwng ffaith a barn
- cymryd cyfrifoldeb am eich cyfraniad at y broses.

Mae gan adolygwyr god ymddygiad sydd ar gael ar y wefan. Gallwch ddisgwyl i ni:

- gario dogfen adnabod swyddogol
- eich trin â chwarteisi a pharch
- cymryd diddordeb yn yr hyn sydd gennych i'w ddweud
- cadw gwybodaeth am unigolion yn gyfrinachol.

Ni fydd y tîm cydadolygu yn nodi ffynhonnell unrhyw sylwadau yn rhan o drafodaethau (oni bai y cytunir ar hyn â'r sawl a fydd yn darparu'r wybodaeth) nac yn yr adroddiad a gyhoeddir.

Problemau, pryderon, cwynion

Mae a wnelo'r adolygiad â'r gwasanaethau cymdeithasol cyfan ac nid ag arferion unigol. Os bydd adolygwyr yn dod ar draws achosion neu ymddygiad a fydd yn peri pryder arbennig, byddant yn codi'r mater yn ffurfiol â'r uwch reolwr (fel rheol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol). Cyfrifoldeb yr uwch reolwr fydd sicrhau bod camau priodol (gan gynnwys unrhyw ymchwiliadau angenrheidiol) yn cael eu cymryd.

Os oes gennych bryderon ynghylch y modd y mae'r tîm adolygu yn ymgymryd â'i waith, dylech sôn amdanynt wrth eich rheolwyr a all ddwyn sylw'r prif adolygydd atynt. Os na ellir datrys y problemau, dylid eu cyfeirio at:

Pat Vogt

Dirprwy Brif Arolygydd,
Arolygiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru,
Cynulliad Cenedlaethol Cymru,
Parc Cathays,
Caerdydd
CF10 3NQ
Rhif ffôn: 029 2082 5342
Rhif ffacs: 029 2082 3417
E-bost: pat.vogt@wales.gsi.gov.uk

Neu

Paul Dimblebee
Uwch bartner
Comisiwn Archwilio Cymru
2-4 Park Grove
Caerdydd
CF10 3PA
Rhif ffôn: 029 20 26 2550
Rhif ffacs: 029 20 34 4938
E-bost: paul.dimblebee@wao.gov.uk

Ymdrinnir ag unrhyw gwynion yn unol â chod ymddygiad naill ai'r
Cynulliad Cenedlaethol neu'r Comisiwn Archwilio ar Gwynion.
Gallwn anfon copi atoch os gwnewch gais amdano.

Rhagor o wybodaeth

Os nad ydych yn sicr ynghylch unrhyw fater neu os oes gennych unrhyw ymholiadau, holwch yr adolygydd a fydd yn dod i'ch gweld chi.

Ceir mwy o wybodaeth yn yr arweiniad cyffredinol *Arweiniad i Gydadolygiadau yng Nghymru*, sy'n amlinellu'r sail resymegol i'r rhaglen adolygiadau a strwythur y broses adolygu.

Ceir hefyd *Joint Review Handbook* sy'n mynd drwy wahanol gamau'r broses o gynnal cydadolygiad yn gronolegol a'r gweithgareddau sy'n gysylltiedig â'r broses. Mae'n cynnwys templedi, ffurflenni, protocolau, deunyddiau briffio etc.